

Sygn. akt II C 734/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2022 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca - Sędzia Anna Szymańska-Grodzka

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2022 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. N.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda T. N. kosztami postępowania.

Anna Szymańska-Grodzka

Sygn. akt **II C 734/21**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 marca 2019 roku T. N. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w W., na jego rzecz, kwoty 75.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek pozbawienia go szeroko rozumianego prawa do sądu w związku z wydaniem bezprawnych postanowień odmawiających mu zwolnienia od kosztów sądowych przez referendarza sądowego N. M. i sędziog Magdalenę Antosiewicz orzekających w Sądzie Okręgowym w W. w sprawach o sygn. akt II C 959/18 oraz II C 740/18. Ponadto domagał się zasądzenia od pozwanego, na jego rzecz, kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód podniósł, że w postanowieniach w przedmiocie zwolnienia go od kosztów sądowych wydanych w sprawie o sygn. akt II C 959/18 (z dnia 20 grudnia 2018 roku i z dnia 11 lutego 2019 roku) oraz w sprawie o sygn. akt II C 740/18 (z dnia 23 stycznia 2019 roku) poświadczono nieprawdę. Wskazano mianowicie, że ma on środki finansowe na poniesienie kosztów sądowych, pomimo że ze złożonych przez niego dokumentów wynikało, iż takowych środków nie posiada. Referendarz sądowy N. M. i sędzia Magdalena Antosiewicz dokonały świadomie oszustwa na jego szkodę. Jego wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych zostały oddalone bezprawnie, bezpodstawnie i „bezdowodowo”. W konsekwencji zażądano od niego uiszczenia opłat od wniesionych pozwów, co z kolei - z uwagi na brak możliwości ich uiszczenia - skutkowało pozbawieniem go prawa do sądu. (pozew – k.3-8)

Pismem z dnia 20 czerwca 2019 roku powód rozszerzył powództwo w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w W., na jego rzecz, kwoty 76.000,00 zł. (pismo z dnia 20 czerwca 2019 roku – k.71)

Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Okręgowego w W. zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda, na jego rzecz, kosztów procesu według norm przepisanych - w tym na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 roku o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej). (odpowiedź na pozew – k.138-148)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu jako oczywiście bezzasadne, na podstawie art. 191¹ k.p.c.

Zgodnie z art. 191¹ k.p.c. sąd może oddalić powództwo na posiedzeniu niejawnym, bez podejmowania wcześniejszych czynności i prowadzenia postępowania, jeżeli z treści pozwu i załączników oraz okoliczności dotyczących sprawy wynika oczywista bezzasadność powództwa. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1469).

Pojęcie „oczywista bezzasadność powództwa (roszczenia)” jest znane procedurze cywilnej. Stanowiło ono przedmiot interpretacji na tle art. 109 § 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który stanowi, że sąd odmawia zwolnienia od kosztów sądowych w razie oczywistej bezzasadności dochodzonego roszczenia lub obrony praw. Na gruncie tego przepisu przyjęto, że oczywista bezzasadność roszczenia jest to stan, w którym dla każdego prawnika, bez potrzeby dokładnej analizy sprawy pod względem faktycznym i prawnym, jest jasne, że nie ma podstawy do udzielenia żądającemu merytorycznej ochrony prawnej. Orzecznictwo odnoszące się do art. 109 § 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych pozostaje aktualne również na gruncie art. 191¹ k.p.c.

W ocenie Sądu z treści pozwu i dołączonych do niego dokumentów oraz okoliczności dotyczących sprawy wynika oczywista bezzasadność powództwa. Powód w sposób ewidentnie nieuprawniony dąży bowiem do podważenia orzeczeń wydanych w sprawach o sygn. akt II C 959/18 oraz II C 740/18, które okazały się sprzeczne z jego oczekiwaniami.

Powód wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w W. kwoty 76.000 zł tytułem zadośćuczynienia, wskazując jako podstawę prawną swojego żądania art. 417 § 1 k.p.c. Roszczenie wywodził z faktu naruszenia zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, spowodowanego niezgodnym z prawem działaniem funkcjonariuszy pozwanego, polegającym na bezprawnym oddalaniu składanych przez niego wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że prawo do sądu nie jest dobrem osobistym, które podlega ochronie w trybie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. (zob. wyrok SN z dnia 6 maja 2010 roku, II CSK 640/09, LEX nr 598758, wyrok SA w Warszawie z 5 czerwca 2013 roku, I ACa 1565/12, LEX nr 1383541). Naruszenie prawa do sądu może skutkować przyznaniem zadośćuczynienia w oparciu o ww. przepisy, jeśli doprowadzi zarazem do pogwałcenia dobra osobistego, np. w postaci zdrowia czy godności. Powód na takie naruszenie dóbr osobistych nie wskazywał i nie sprecyzował, na czym w istocie polega jego krzywda. Przede wszystkim należy jednak wskazać, że przesłanką żądania zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną na skutek naruszenia dóbr osobistych jest bezprawność działania naruszającego (art. 24 § 1 zd. 1 k.c.). Na tej samej zasadzie przesłanką żądania zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej jest stwierdzenie bezprawności działania Skarbu Państwa (art. 417 § 1 k.p.c.). W okolicznościach niniejszej sprawy o takiej bezprawności nie może być mowy.

Oczywistym jest też, że ukształtowanie odpowiedzialności władzy publicznej musi uwzględniać specyfikę władzy sądowniczej i opierać się na domniemaniu zgodności z prawem orzeczeń wydanych w postępowaniu dwuinstancyjnym i ostateczności tych orzeczeń. Wydanie orzeczenia także niekorzystnego dla strony procesu wiąże się bowiem z realizacją wymiaru sprawiedliwości, którego oczywistym ryzykiem dla stron jest odmienna ocena materiału

dowodowego przedstawionego przez stronę do rozstrzygnięcia od poglądu przez tę stronę reprezentowanego. Ewentualne uchybienia procesowe, w tym naruszenia praw procesowych stron, postępowania podlegają kontroli instancyjnej i nie uzasadniają zastosowania cywilnoprawnych środków ochrony. Tylko niewątpliwie i rażąco wadliwe orzeczenie może być uznane za niezgodne z prawem i służy w tym zakresie specjalny rodzaj postępowania. Warto tu jednak zaznaczyć, że nawet w postępowaniu prowadzonym na podstawie art.424¹ kpc i nast. nie podlegają ocenie postanowienia w przedmiocie wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych. Okoliczność zatem, że w wyniku ostatecznego rozstrzygnięcia wniosku, środka zaskarżenia czy skargi rozstrzygnięcie sądu nie było zgodne z poglądami powoda co do faktów i prawa, a także jego własną oceną dowodów, nie prowadzi do wniosku, że działanie funkcjonariuszy publicznych było niezgodne z prawem, a w kolejnym postępowaniu można ponownie te kwestię odmiennie weryfikować.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że powód postawił szereg zarzutów pod adresem referendarzy sądowych i sędziów orzekających w Sądzie Okręgowym w W., nie stroniąc przy tym od obraźliwych epitetów. Utrzymawał, że w kwestionowanych przez niego rozstrzygnięciach celowo „poświadczono nieprawdę” i że były one efektem nacisków ze strony Przewodniczącego II Wydziału Cywilnego - sędziego Sylwii Urbańskiej, Zastępcy Przewodniczącego II Wydziału Cywilnego - sędziego Marcina Polakowskiego oraz Prezesa Sądu, rzekomo osobiście zainteresowanego w wydaniu niekorzystnych dla niego rozstrzygnięć. Jego twierdzenia, nieoparte żadnymi namacalnymi dowodami w sposób oczywisty jawią się jednak jako gołosłowne i niemożliwe do zweryfikowania.

Część zarzutów kierowanych przez powoda pod adresem postanowień wydanych w sprawach o sygn. akt II C 959/18 oraz II C 740/18 jest zupełnie przypadkowa i nie odpowiada rzeczywistemu stanowisku referendarza (sędziego), przedstawionemu w ich uzasadnieniach. Powód sugerował, że przyczyną oddalenia jego wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych było błędne przyjęcie, iż posiada on środki finansowe na pokrycie tych kosztów. Tymczasem analiza treści uzasadnień kwestionowanych postanowień prowadzi do konkluzji, że wnioski zostały oddalone w całości lub w części z uwagi na fakt, iż powód nie podejmuje pracy zarobkowej i nie czyni jakichkolwiek starań, aby zgromadzić środki na potrzeby postępowania sądowego (zob. postanowienie z dnia 23 stycznia 2019 roku z uzasadnieniem - k.9-9v., postanowienie z dnia 20 grudnia 2018 roku z uzasadnieniem - k.14-14v., postanowienie z dnia 11 lutego 2019 roku z uzasadnieniem - k.18-19). Ani referendarz sądowy N. M., która wydała postanowienia z dnia 23 stycznia 2019 roku i z dnia 20 grudnia 2018 roku, ani sędzia Magdalena Antosiewicz, rozpatrująca skargę na postanowienie z dnia 20 grudnia 2018 roku, nie kwestionowały wiarygodności złożonych przez powoda oświadczeń majątkowych i nie wskazywały, że powód, pomimo swoich twierdzeń, dysponuje środkami na pokrycie kosztów sądowych. W tym kontekście zarzuty powoda, jakoby ww. osoby celowo poświadczyły nieprawdę, jawią się jako zupełnie bezpodstawne. Nieuzasadnione ewidentnie w tym kontekście są również zarzuty zmierzające do wykazania, że referendarz sądowy i sędzia bezpodstawnie zaniechały zrządzenia dochodzenia w trybie art. 109 § 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, bowiem powyższy przepis znajduje zastosowanie jedynie w sytuacji, gdy sąd powziął wątpliwości co do rzeczywistego stanu majątkowego strony domagającej się zwolnienia od kosztów sądowych.

Zdaniem Sądu, domaganie się zadośćuczynienia za krzywdę związaną z działaniem organów wymiaru sprawiedliwości, a konkretnie - orzekaniem w sposób rozbieżny z oczekiwaniami powoda, bez oparcia żądania na jakiegokolwiek podstawie faktycznej bądź prawnej, wypełnia dyspozycję art. 191¹ k.p.c. Podjęcie dalszych czynności w niniejszym postępowaniu byłoby oczywiście bezcelowe.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie 1. sentencji.

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2. sentencji wydano na podstawie art. 14^a ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1125).

Sędzia Anna Szymańska-Grodzka

ZARZĄDZENIE

1. (...)
(...)

2. (...)

Sędzia Anna Szymańska-Grodzka